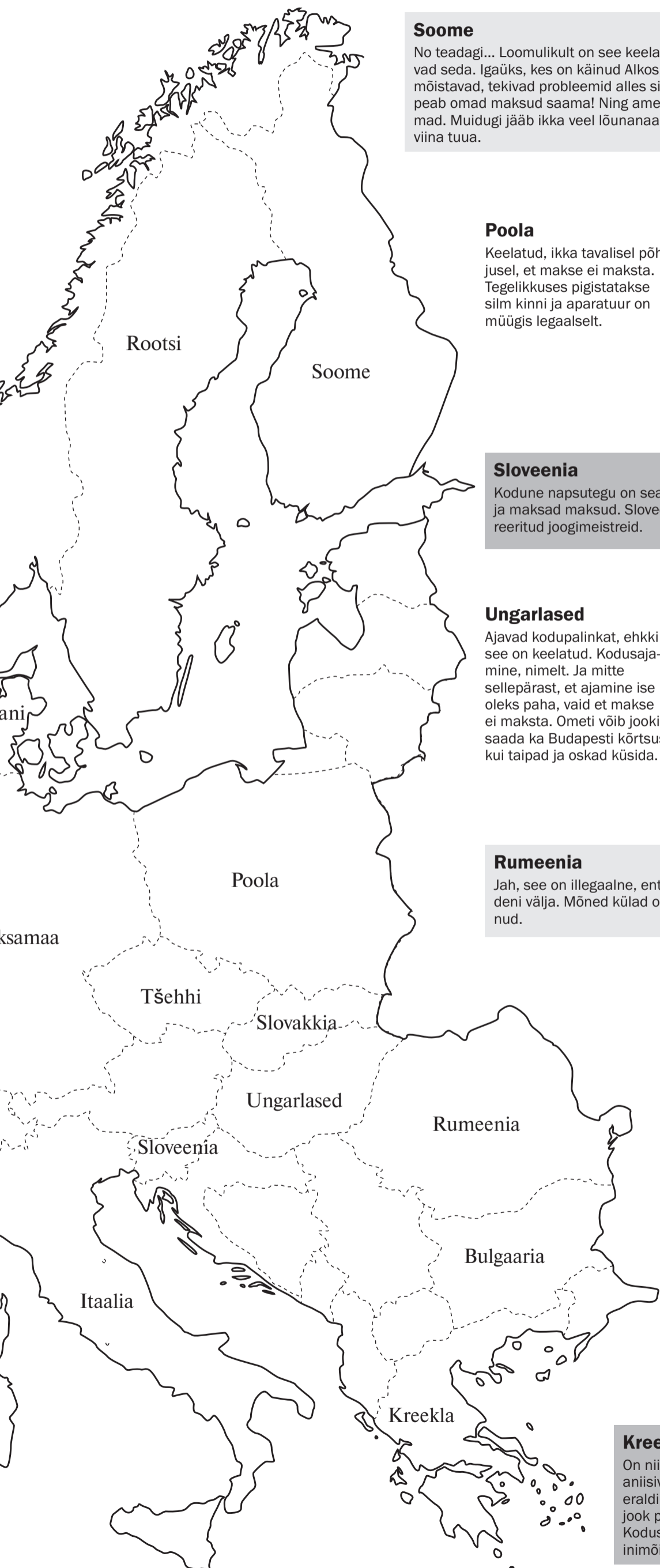

o setodel handsat ajada?

Soome

No teadagi... Loomulikult on see keelatud. Loomulikult nad kõrvetavad seda. Igaüks, kes on käinud Alkos, mõistab ka, miks. Ja kuna kõik mõistavad, tekivad probleemid alles siis, kui müümiseks läheb. Riik peab omad maksud saama! Ning ametlikult viinalt on need ju suuremad. Muidugi jääb ikka veel lõunanaaber, kust ikka veel odava(ma)t viina tuua.

Poola

Keelatud, ikka tavalisel põhjusel, et makse ei maksta. Tegelikult pigistatakse silm kinni ja aparatuur on müügis legaalselt.

Slovakkia

Slivovitsi ajamine kodus on küll keelatud, aga hinnatud ja mitte just jälitatud — targetki teha ning põhjendus, miks ikkagi ise viina ajada, on võluv — riigiviina 40 volti on liiga lahja õige slovaki keelele.

Sloveenia

Kodune napsutegu on seaduslik, kui sa selle registreerid ja maksad maksud. Sloveenias on 20 000 ümber registreeritud joogimeistreid.

Ungarlased

Ajavad kodupalinkat, ehkki see on keelatud. Kodusajamine, nimelt. Ja mitte sellepärast, et ajamine ise oleks paha, vaid et makse ei maksta. Ometi võib jooki saada ka Budapesti kõrtsus, kui taipad ja oskad küsida.

Rumeenia

Jah, see on illegaalne, ent müügil kõikjal, kuni teeservadeni välja. Mõned külad on endale siiski ka loa lunastanud.

Bulgaaria

Vehivad aga rakiat teha, enamasti viinamarjast, ploomist või mis magus kätte satub. Kas kodus või siis küla viinakojas. Üldiselt peetakse kodust kraami paremaks, kuna on teada see Petko, kelle põletatud jook võib hommiku ehk siis kogu elu untsu keerata. Teatud koguse põletamine on miksuvaba. 2006-2007 käis läbi külade protest, kuna — muidugi Euroopa Liidule viidates — valitsus otsustas tõsta makse kodunapsudele. Tõsi, keegi eriti ei usu, et neid väga sisse nõudma hakataks.

Kreekla

On nii kõvad mehed, et nende aniisiviin raki on Euroopa seadustes eraldi ära määratletud alkohoolne jook paljude maksuvabastustega. Kodusajamine on enesestmõistetav inimõigus.

NULGÖST

Jutusõpäiv Mikidämäel

22. novembril oll Mikidämäel jutusõpäiv, kohe olli' tulnu' pääle Mikidämäe kooli viil Verska ja Misso kuul, Obinitza lastõaid, täuskanusuist Karisilla naase' ja Helmine. Karisilla näitemäng pand kõiki mõtlõmma, õt mõnikõrd mi unõhta ar', õt meele om hüvä tett ja hüäle tulõsi' õks hõäga' vastada'.

Helmise naase' lauli' ja kõnõli' kuis nimä' kar' ah käve' ja misä kõkkõ sääl juhtu. Kõgõ noorõba' olli' Obinitza latsõ, kiä' kõnõli', õt kuis mõnikõrd ka mõtsaeljä' võiva' tüllü pöörtä'. Verska jutus oll rebäsest, kiä' otsõ hindäle üümajja ja tahtsõ väiga kavval olla', a poodipidjä' oll timäst viil kavalap. Mikidämäe hindä latsõ' kõnõli' vanaaolitsi tarkuisi, õt kunas tulõ hernes maaha panda'.

Näide jutusõ varõs pand jo kevjä ruvvavii kiimä ja nakas uutma kunas herne' kasusõ', õt sügüse ruuga kiitä'. Kõgõ kavvõltsõba' tulija' olli' Miss' o koolilatsõ', kinkõ pinni ja eläjit ja peremiist oll hüä kullõlda' ja kaia' ja saimi' tiidä', õt pini kõgõ suurõ' sõbõr om ineminõ. Vaehtõpääle mänge pilli Jane Vabarna.

Kõik kokkotulija' olli' hüvä tüüd tennü' ja säntsit päivi võisi' sagõhõppa olla' ku aastagah üts vuur. Järgmätsel aastagal võisi' ka tõõsõ' lastõiaia' vällä tulla'. Sääne väigokõnõ mängokõnõ om oppajilõ suur tüü, a lastõlõ hüä keeleoppusõ jaost. (Sarvõ Öio)

TALLINNA MARDILAADAL: Seto Käsitüü kogo esindus koosseisus Ain Raal ja Leida Heliste. Foto Arvi Matvei

Setod Helsingi Mardilaadal

Seto Käsitüükogo ja Setomaa Turism osalesid Helsingis toimunud Mardilaadal. Kolmandat aastat tutvustati Helsingi Kaapelitehases toimunud Mardilaadal seto käsitööd, puhkamisvõimalusi ja omakultuuri. Sellel aastal oli laad Pärnu-teemaline.

Laadaprogramm oli väga tihe. Toimusid ka ettekanded ja kohtumised. Kohal olid näiteks Gerd Kanter, Mark Soosaar, laule esitas Kihnu Virve, õhtul mängisid Pärnu Poisid, Svjata Vatra ja Untsakad.

Mardilaata külastasid Soome president Tarja Halonen ning Eesti suur-saadik Soomes, peatuti ka meie laua juures, kus Soome president ostis kolm loteriid. Laadal jagasime Setomaa turismi flaiereid, -trükist ning ettevõtete endi trükiseid. Kuna olime eelmistel aastatel ka Mardilaadal osalenud, siis oli ka sellel aastal huvi meie vastu suur, meie lettide ees oli uudistajaid — ostjaid pidevalt.

Boksis kostis pillimäng, leelo ning tantsiti nii kihnu rahvaga, kui ka oma-keskis. Kõige rohkem tunti huvi käsitöö poole peal, sokkide-kinnaste ja keraamiliste loomakeste vastu ning turismi poole pealt kust jookseb Setomaa piir, Värskä Sanatooriumi ning väiksemate puhkamise kohtade vastu. (setomaa.ee)

Vabarna preemiale ootab kandidaate

Värskä Vallavalitsus kuulutas välja Anne Vabarna omakultuuripremia kandidaatide esitamise. Põhjendustega ettepanekud tuleb esitada paberikandjal või elektroonselt teisipäevaks 09. detsembriks. Omakultuuri-õhtu algus on 21. detsembril kell 13 Värskä kalmistul ja kell 14 Värskä Kultuurikeskuses. (setomaa.ee)

16. laste laulupäev Värskas

Pühapäeval, 23. novembril toimus Värskä Kultuurikeskuses 16. korda Laste Laulupäev. Algselt lauluvõistlusena toimunud üritusest on tänaseks saanud solistide kontsert.

Esinesid noored lauljad Värskä Lasteaiast, Mikitamäe Põhikoolist ja Värskä Gümnaasiumist. Saateansambli mängivad Värskä Muusikakooli õpetajad Kristjan Priks (bass), Ott Kaasik (kitarr) ja Tiina Kadarpik (klaver). (setomaa.ee)